

C. A. Gibb, ed., *Leadership*, Penguin Modern Psychology, Penguin Books, London, 1969, 439 s.

Denne bog indeholder 25 udvalgte artikler, hvor man fra psykologisk hold går ind på undersøgelser af virksomhedsproblematik. I introduktionen kan man særligt hæfte sig ved Knickerbocker's artikel fra 1948 om lederskab. Han fremfører her det synspunkt, at lederskab er situationsbestemt, at en leder fremtræder i en bestemt gruppe, i en bestemt situation.

I et omfattende afsnit betitlet „personligheden“, hæfter man sig særlig ved Stogdill's artikel fra 1948 om de personlighedsfaktorer, der synes at være associeret med lederskab. Det skal ikke refereres her, hvad man finder, for psykologerne har jo fundet næsten alle mulige egenskaber frem. Lad os alligevel give Stogdill's 5 slagord på engelsk: capacity, achievement, responsibility, participation, status og situation. Man må selv gætte sig til, hvad det betyder eller læse Stogdill's artikel. Det sidste er absolut anbefalelsesværdigt, idet den resumerer litteraturen op til ca. 1948.

Det næste hovedafsnit går på interaktionsteori, det er altså forholdet mellem lederen og gruppen. Her kan man måske navnlig pege på Gibb's artikel fra 1947. Han påviser først, at grupper er mekanismer for at nå individuel behovstilfredsstillelse. Dernæst peger han på rolledifferentieringen i gruppen, en af rollerne er lederrollen; lederskab bliver herved et begreb, der anvendes på interaktionen mellem to eller flere personer, og lederfidusen er naturligvis den, der på en eller anden måde kan kontrollere og/eller dirigere andres handlinger i retning af et fælles formål.

Gruppemedlemskab og dermed accept af lederen er baseret på både en kognitiv evaluering af behovstilfredsstillelse og et emotionelt engagement. Dette sidste giver anledning til en variation af lederskabsrelationer.

I 5. del af bogen er aftrykt 3 artikler om, hvorledes ledelse opstår.

I 6. del hvorledes „førere“ opstår. Og endelig gives der et overblik over, hvad man for øjeblikket ved om lederrollen i relation til formålsopfyldelse.

Forfatterne slår i dette essay bl.a. på, at gruppen er vigtigere end lederen. Dette skal forstås på den måde, at en gruppe kan nå sit mål uden én enkelt leder, men ingen person kan optræde som leder uden en gruppe. Lederskab bliver derfor til én ud af mange rollerelationer i en gruppe.

Det næste afsnit vedrører lederskab i komplekse situationer, og bogen afsluttes med et essay om lederskab og etik.

Sammenfattende kan det siges om denne lille bog til en tier, at man sjældent har set så meget relevant stof samlet så koncentreret for så få penge pr. kvadratcentimeter.

Peter F. Drucker, ed., *Preparing Tomorrow's Businessleaders Today*, Prentice/Hall, London, 1969, 100 sh, 290 s.

Dette er et referat fra et symposium om forholdet mellem handelshøjskoler og erhvervslivet.

Første afsnit behandler de indre omgivelser, vi befinder os i, erhvervslivets politiske forhold er ændret, de finansielle, de teknologiske, de informatoriske forhold er ændret og endelig har vi en anden indstilling til »livet“ end man måske havde for 50 år siden.

Samtidig kommer der nye dimensioner ind i virksomheden. Vi har stadigvæk gründeren, igangsættereren og den, der hele tiden får tingene til at vokse, men virksomheden bliver mere og mere en slags institution for uddannelse og videreuddannelse. Den måde, der planlægges på, den måde, der ledes på, den måde, beslutningerne systematiseres på, og de nye management-metoder, der stedse kommer frem, stiller krav om løbende opmærksomhed, idet alting er påvirket af ændringer. Virksomhedernes internationalisering giver helt andre aspekter for virksomhedens ledelse, end hvis man bare importerer og eksporterer. Dette aspekt behandles i en række indgående afhandlinger.

Og så er man fremme ved formålet for handelshøjskolerne (the business school). Hvad skal disse institutioner undervise i? Skal man udlære virksomhedsledere, eller rettere sagt forsøge derpå, skal man uddanne direktionssekretærer, skal man uddanne mennesker, skal man uddanne for »samfundet« eller hvad skal man gøre?

Det sidste skal ikke refereres her, i stedet bør man starte en analog diskussion på hjemligt plan. Bogen er i 1971 udgivet på dansk under titlen: *Morgendagens virksomheder*, Institutet for Lederskab og Lønsmønstre i samarbejde med Braner og Korch.

Rosemary Stewart, *The Reality of Organizations, A Guide for Managers*, Macmillan and Co., London, 1970, 157 s., 50 sh.

Dette er tænkt som en slags populær lærebog for